

6^Η ΗΜΕΡΙΔΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

(Σάββατο 12 Νοεμβρίου 2016 – Λεόντειο Λύκειο Νέας Σμύρνης)

«ΚΟΙΝΕΣ ΑΡΧΕΣ ΩΝ ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥΣ»
ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ κ. ΝΙΚΟΛΑΟ ΔΕΣΥΠΡΗ

Δώδεκα Σχολεία σε διάφορα μέρη της Ελλάδας, στα Πατήσια, στη Νέα Σμύρνη, στον Άλιμο, στο Ψυχικό, στην Πεύκη, στον Πειραιά, στη Θεσσαλονίκη, στον Βόλο, στη Σύρο, το καθένα με τη δική του ιστορία, τη δική του μακρόχρονη παράδοση, τις δικές του παρακαταθήκες, τις δικές του αναρίθμητες γενιές των αποφοίτων και βέβαια με τα δικά του προβλήματα και τα δικά του σχέδια και προοπτικές για το μέλλον. Κι όμως, αυτά τα σχολεία έχουν τόσα κοινά στοιχεία ταυτότητας, τόσες κοινές αρχές στη φιλοσοφία και στο παιδαγωγικό σχέδιο που διαπνέει τη λειτουργία τους, τόσες παρόμοιες μεθόδους στην εκτέλεση του καθημερινού διδακτικού έργου, που είναι απόλυτα φυσικό να συνεργάζονται στενά, να ανταλλάσσουν εμπειρίες και βιώματα, να μοιράζονται προβληματισμούς, αλλά και να διακατέχονται από τις ίδιες ελπίδες και ανησυχίες για το μέλλον. Όλος αυτός ο κοινός πλούτος των αρχών και των αξιών και όλες αυτές οι κοινές προοπτικές για το αύριο αποτελούν τη σταθερή βάση της μέχρι τώρα συνεργασίας των σχολείων αλλά και της ανάγκης για περαιτέρω εμβάθυνσή της.

Στο πλαίσιο αυτής ακριβώς της ανάγκης για στενότερη συνεργασία τοποθετείται και το περιεχόμενο της σημερινής Ημερίδας. Για να μπορέσουμε όμως να συζητήσουμε αργότερα σε ομάδες για τους αποτελεσματικότερους

τρόπους συνεργασίας μας, να σκεφθούμε την εξασφάλιση της ιδιαίτερης ταυτότητάς μας και να εξετάσουμε την καλύτερη δυνατή αντιμετώπιση των προκλήσεων που μας επιφυλάσσει το μέλλον, πρέπει να συνειδητοποιήσουμε βαθιά αυτά που μας συνδέουν, το κοινό μας υπόβαθρο, τις συγγενείς μας ρίζες, τις χριστιανικές μας αρχές, όπως αυτές υλοποιούνται στα σχολεία μας, το κοινό εκπαιδευτικό και παιδαγωγικό μας ύφος. Και όλα αυτά, όχι με πνεύμα ελιτισμού, όχι με διάθεση αυτοπροβολής, αλλά με τη σεμνότητα που μας εμπνέει η χριστιανική μας πίστη και με τη σοβαρότητα που επιβάλλει η ευθύνη της εκπαιδευτικής και της κοινωνικής μας αποστολής.

Και πρώτα – πρώτα και πάνω απ’ όλα, συνεκτικός δεσμός των σχολείων μας είναι η **χριστιανική διαπαιδαγώγηση** των παιδιών και των εφήβων, όπως την οραματίστηκαν και την έθεσαν σε εφαρμογή οι Ιδρυτές, Άγιοι και Αγίες της Καθολικής Εκκλησίας. Πράγματι, η Αγία Άγγελα Marici, ο Άγιος Βικέντιος de Paul, ο Άγιος Ιωάννης – Βαπτιστής De Lasalle, η Αγία Αιμιλία de Vialar, ο Άγιος Μαρκελλίνος Champagnat, όλοι τους διακατέχονταν από βαθιά χριστιανική πίστη, τόσο βαθιά, ώστε θεώρησαν ύψιστο καθήκον τους να την μεταδώσουν στους συνανθρώπους τους. Όταν ίδρυσαν ο Άγιος Βικέντιος τις Αδελφές του Ελέους, η Αγία Άγγελα την Κοινότητα της Αγίας Ούρσουλας, ο Άγιος Ιωάννης – Βαπτιστής Δελασάλ τους Αδελφούς των Χριστιανικών Σχολείων, ο Άγιος Μαρκελλίνος Champagnat την Κοινότητα των Μαρριανών Αδελφών και η Αγία Αιμιλία την Κοινότητα των Αδελφών του Αγίου Ιωσήφ της Εμφανίσεως, δεν ήθελαν παρά την προβολή και τη διδασκαλία των αξιών του Ευαγγελίου στους νέους ανθρώπους αλλά και την έμπρακτη εφαρμογή τους στο κοινωνικό σύνολο της εποχής τους και – κυρίως – στους πιο ανήμπορους και στερημένους συνανθρώπους τους. Και όλα αυτά σε εποχές δύσκολες, σε περιόδους κοινωνικών εκρήξεων ή πνευματικής άγνοιας ή αμφισβήτησης.

Αυτή η χριστιανική διαπαιδαγώγηση στηρίζεται **στις ευαγγελικές αρχές της ευσέβειας και της απλότητας, στη συνεχή παρουσία κοντά**

στα παιδιά, στη διαρκή διαθεσιμότητα, στην αγάπη για την εργασία, στην ευγενή άμιλλα, στο οικογενειακό πνεύμα, στη συνεργασία «μαζί και από κοινού», στη συναδελφικότητα.

Χαρακτηριστικά είναι τα λόγια των Ιδρυτών που απευθύνονται στους συνεργάτες τους :

«Αδελφοί και Αδελφές μου, μην ξεχνάτε ότι ο σκοπός που έχουμε να προτείνουμε δεν είναι η προσφορά της στοιχειώδους εκπαίδευσης. Αυτή δεν είναι παρά ένα μέσον. Ο πραγματικός στόχος είναι η χριστιανική μόρφωση των παιδιών». (Άγιος Μαρκελλίνος Champagnat)»

«Τα σχολεία μας από την ίδρυσή τους και από τη φύση τους είναι χριστιανικά. Η παιδαγωγική των σχολείων μας είναι βαθιά σημαδεμένη από την ιδιαιτερότητα αυτή». (Αδελφές του Αγίου Ιωσήφ της Εμφανίσεως)

«Να είναι ο Χριστός το καταφύγιό σας και ο μοναδικός σας θησαυρός» (Αγία Άγγελα)

«Να είστε ενωμένοι στην καρδιά και στη βούληση. Με μια ζωντανή και ένθερμη επιθυμία, να διαθέτετε όλη σας την εξυπνάδα και όλη σας τη φροντίδα για να στολιστούν τα παιδιά με όλες τις αρετές, με ευγενικούς και ωραίους τρόπους και να κάνουν το κάθε τι με υπομονή και αγάπη» (Αγία Άγγελα)

«Ο Θεός επιθυμεί όχι μόνο να γνωρίσουν όλοι οι άνθρωποι την αλήθεια αλλά και να σωθούν. Και είναι αδύνατον να το θέλει πραγματικά, αν δεν δώσει και τα μέσα, δηλαδή αν δεν δώσει στα παιδιά δασκάλους, οι οποίοι θα συμβάλουν στην πραγματοποίηση αυτού του σκοπού. Εσάς λοιπόν διάλεξε ο Θεός, για να τον βοηθήσετε να υλοποιήσει αυτό το έργο, αναγγέλλοντας στα παιδιά το μήνυμα του Ευαγγελίου και τις αλήθειες που περιέχει» (Άγιος Ιωάννης – Βαπτιστής Δελασάλ)

«Βασικός στόχος σας είναι να εμπνεύσετε δυνατή αγάπη για τον Κύριό μας» (Αγία Αιμιλία)

«Η χριστιανική μόρφωση ενός παιδιού συνίσταται στο να μάθει να αγαπά τον Θεό. Πρόκειται για μια αποστολή πιο μεγαλειώδη και πιο αξιόλογη από τη διακυβέρνηση του κόσμου» (Άγιος Μαρκελλίνος Champagnat)

Αυτές οι εντολές των Ιδρυτών θα μπορούσαν να θεωρηθούν ένα απλό ευχολόγιο, μια σειρά θεωρητικών παραινήσεων ή, το χειρότερο, ένα σύνολο ουτοπικών νουθεσιών ανεφάρμοστων στην πράξη, αν δεν πίστευαν και δεν τόνιζαν ότι αυτές οι χριστιανικές αρχές διδάσκονται στην καθημερινή σχολική ζωή **μέσω του παραδείγματος των εκπαιδευτικών**. Εμείς καλούμαστε να δείχνουμε καθημερινά τη χριστιανική μας ταυτότητα και το εφαρμόσιμο των ευαγγελικών αξιών, εμείς να φανερώνουμε την απλότητα, την κατανόηση, την επιείκεια, εμείς να μαρτυρούμε καθημερινά ότι τις αρχές των σχολείων μας τις ενστερνιζόμαστε πρώτα εμείς, για να έχουμε τη δύναμη αλλά και το δικαίωμα να τις μεταδίδουμε στη συνέχεια στους μαθητές μας :

«Αν θέλετε να πιάσουν τόπο οι συμβουλές που δίνετε στους μαθητές σας, ώστε να ζήσουν με τρόπο ενάρετο τη ζωή τους, θα πρέπει ό, τι τους λέτε πρώτοι εσείς να το εφαρμόζετε». (Άγιος Ιωάννης – Βαπτιστής Δελασάλ)

«Όλα τα λόγια μας, οι πράξεις μας, η συμπεριφορά μας, όλα να είναι πάντα μια διδασκαλία και ένα κίνητρο εποικοδομητικό για όποιον θα έχει να κάνει με εμάς». (Αγία Άγγελα)

«Ο ζήλος σας για τα παιδιά που μορφώνετε θα ήταν μηδαμινός και θα έφερνε πενιχρά αποτελέσματα, αν περιοριζόταν μόνο στα λόγια. Για να φέρετε αποτέλεσμα, θα πρέπει το παράδειγμά σας να ανταποκρίνεται σε αυτά που λέτε. Μόνον έτσι θα αποδείξετε ότι διαθέτετε ζήλο». (Άγιος Ιωάννης – Βαπτιστής Δελασάλ)

«Από όλα τα μαθήματα που μπορείτε και οφείλετε να δώσετε στα παιδιά, το πρώτο, το πιο σημαντικό, το πιο αξιόπαινο για σας και το πιο αποτελεσματικό γι' αυτά

είναι το προσωπικό σας παράδειγμα. Η διδασκαλία αφομοιώνεται καλύτερα με τα μάτια παρά με τα αυτιά». (Άγιος Μαρκελλίνος Champagnat)

Ας σκεφθούμε λοιπόν πόσο μεγάλη σημασία έχει η δική μας στάση στην **καθημερινή πρωινή προσευχή**, κατά την **τέλεση της Θείας Λειτουργίας**, κατά τις ποικίλες **θρησκευτικές εκδηλώσεις**. Ας μην ξεχνάμε πόσο πολύ οι μαθητές και οι μαθήτριες, ιδιαίτερα του Λυκείου, απεχθάνονται την υποκρισία, την απόσταση λόγων και πράξεων και, αντίθετα, πόσο γοητεύονται από την αλήθεια της χριστιανικής διδασκαλίας, όταν βλέπουν αυτούς που την κηρύσσουν να προσπαθούν να την τηρήσουν – ο καθένας με τις δικές του δυνάμεις – και πόσο αντιλαμβάνονται την αξία της ποιμαντικής που ασκείται στα σχολεία μας, όταν παρακολουθούν τους φορείς της να είναι φωτεινά παραδείγματα ευσέβειας, απλότητας, ηρεμίας και καταλλαγής.

Σε αυτό το σημείο, θα ήταν απαραίτητο να αναφέρουμε ως βασικό χαρακτηριστικό στοιχείο των σχολείων μας και **την κυριαρχία του οικουμενικού πνεύματος, τον αμοιβαίο σεβασμό Καθολικών και Ορθοδόξων αλλά και τον σεβασμό προς τους αλλόδοξους ή αλλόθρησκους μαθητές μας**. Βέβαια, το θέμα του διαθρησκειακού διαλόγου αλλά και αυτού μεταξύ των χριστιανικών εκκλησιών είναι λεπτό και σε κάποιες πτυχές του δύσκολο. Αυτό όμως δεν εμποδίζει όλους εμάς, Ορθόδοξους και Καθολικούς, να ζούμε μαζί τη χριστιανική μας πίστη, να μετέχουμε στην κοινή πρωινή προσευχή, σε κοινές θεομητορικές εκδηλώσεις, σε κοινές ποιμαντικές επιμορφώσεις, σε κοινές δράσεις κοινωνικής αλληλεγγύης, αλλά και να προσεγγίζουμε μαζί πνευματικά θέματα σε μεικτές Αδελφότητες (Fraternités) ή Πυρήνες μνημένων Συναδέλφων ή σε κοινές πνευματικές ασκήσεις. Πάνω απ' όλα, πρέπει να σκεφτόμαστε και να μένουμε όχι σε αυτά που μας χωρίζουν, όσο κι αν αυτά μπορεί να είναι πολλά και φορτωμένα με το βάρος μιας χιλιόχρονης ιστορικής παράδοσης, αλλά σε αυτά που μας ενώνουν μπροστά στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού. Άλλωστε, η δική Του εντολή προς τους μαθητές Του, λίγο πριν από το σωτήριο Πάθος του, δεν ήταν *«Αὕτη ἐστὶν ἡ*

έντολή ή έμή, ίνα αγαπήτε αλληλους, καθως ήγάπησα ύμᾶς» και «Έν τούτω γνώσονται πάντες ότι έμοί μαθηταί έστε, εάν αγαπήτε αλληλους» ;

Αυτό το στοιχείο της μεταξύ μας αγάπης μας οδηγεί στο κυριότερο ίσως κοινό χαρακτηριστικό των σχολείων μας : ότι **ανώτατος σκοπός της παρεχόμενης αγωγής είναι το καλό των παιδιών και των νέων και ισχυρότερο κίνητρο η αγάπη**. Αυτή η αγάπη για το παιδί είναι το κυρίαρχο μέσο για τη διαμόρφωση του χαρακτήρα του. Και εδώ οι εντολές των Αγίων Ιδρυτών είναι επίμονες και κατηγορηματικές :

«Από τη φύση της αποστολής σας είστε επιφορτισμένοι με τη μόρφωση των παιδιών. Νιώθετε όμως πραγματική αγάπη γι' αυτά;» (Άγιος Ιωάννης – Βαπτιστής Δελασάλ)

«Να αγαπάτε εξίσου όλα τα παιδιά σας, να μην προτιμάτε το ένα περισσότερο από το άλλο, διότι όλα είναι πλάσματα του Θεού και δεν ξέρετε τι θέλει να κάνει με αυτά». (Αγία Άγγελα)

«Σας συνιστώ πάνω απ' όλα να κάνετε να βασιλεύσει το πνεύμα της αγάπης και της ενότητας». (Αγία Αιμιλία)

«Για να διαπαιδαγωγήσουμε σωστά τα παιδιά, πρέπει να τα αγαπάμε και να τα αγαπάμε όλα εξίσου». (Άγιος Μαρκελλίνος Champagnat)

Αυτή η αγάπη κινεί τον παιδαγωγό να μην παρουσιάζεται σαν ξένος και αδιάφορος, αλλά να βρίσκεται κοντά στο παιδί, στο κάθε παιδί, στο πλευρό του, χωρίς να ενοχλεί, να θίγει, να προσβάλλει, αλλά με απλότητα, χωρίς πολλά λόγια, αλλά με μια παρουσία που ζεσταίνει, που ηρεμεί, που στηρίζει.

Καταλαβαίνουμε σε αυτό το σημείο πόσο πιο πολύτιμη είναι αυτή η **αγάπη προς το δύσκολο παιδί**, προς το παιδί που υστερεί, προς τον έφηβο που βασανίζεται από την αναζήτηση ταυτότητας, προς τον μαθητή που αντιμετωπίζει ποικίλα προβλήματα, μαθησιακά, ψυχικά ή οικογενειακά, προς το παιδί που φοβάται, που νιώθει μειονεκτικά, προς τον νέο που αναζητεί

νόημα και υγιή πρότυπα ζωής. Αυτή ακριβώς η αγάπη και το ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον αδύνατο μαθητή είναι ίσως το πιο βασικό στοιχείο της ταυτότητάς μας, ο θεμέλιος λίθος των σχολείων μας :

«Να διατηρείτε χαραγμένα μέσα στο πνεύμα σας και μέσα στην καρδιά σας όλα τα παιδιά σας, ένα – ένα ξεχωριστά, όχι μόνο τα ονόματά τους, αλλά επίσης και την κοινωνική τους τάξη, τον χαρακτήρα τους, την κατάσταση τους και ό, τι άλλο τα αφορά. Αυτό δεν θα είναι δύσκολο, αν τα αγκαλιάζετε με μια ζωντανή αγάπη». (Αγία Άγγελα)

«Οι δάσκαλοι να διδάσκουν με ευσυνειδησία όλους τους μαθητές που ανέλαβαν να μορφώσουν. Να μην παραμελούν κανέναν, να φροντίζουν εξίσου για όλους, κυρίως για τους πιο αδύνατους και τους πιο αμελείς». (Άγιος Ιωάννης – Βαπτιστής Δελασάλ)

Αυτή την αγάπη και το ειλικρινές ενδιαφέρον το δύσκολο παιδί τα νιώθει, τα καταλαβαίνει. Κι αν δεν ανταποκρίνεται αμέσως ή φαίνεται ότι δεν τα αναγνωρίζει, αυτά φωλιάζουν στην ψυχή του. Και όταν περάσει ο παροξυσμός της εφηβείας, όταν αρχίσει να βρίσκει τον εαυτό του, τότε θα βγάλουν φτερά και θα βγουν στην επιφάνεια. Ο Γιώργος ήταν ένα πολύ δύσκολο παιδί. Οι δύο γονείς του είχαν πεθάνει από υπερβολική δόση ναρκωτικών. Μεγάλωνε με τους υπερήλικες παππού και γιαγιά, φορείς παλαιών αρχών και ιδεών και πάντως αδύναμων να τον καταλάβουν και να μοιραστούν τις ανησυχίες του. Όλος αυτός ο παραγμένος ψυχισμός του ξέσπαγε στο σχολείο, τις ώρες των μαθημάτων, στα διαλείμματα, στους πρωινούς περιπάτους, προκαλώντας τα παράπονα συμμαθητών και γονέων. Το σχολείο θα μπορούσε να τον απομακρύνει και μάλιστα απόλυτα τεκμηριωμένα και σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις. Δεν το έκανε. Αντίθετα, όλοι οι εκπαιδευτικοί και η Διεύθυνση τού έδειξαν περισσότερη αγάπη, κατανόηση, μακροθυμία, συγχωρητικότητα. Τέσσερα χρόνια μετά την αποφοίτησή του, στην ηλικία των 22 ετών, σε μια επίσκεψή του στο σχολείο, μας ρώτησε με συστολή αλλά και συγκίνηση : «Κύριε, έχω εδώ και χρόνια μια απορία : πώς με αντέχατε ; Όταν σκέφτομαι πώς συμπεριφερόμουν, τι έκανα τότε, τρομάζω. Αναρωτιέμαι πόση υπομονή πρέπει να είχατε όλοι σας μαζί μου, πόση ανεκτικότητα, πόση αγάπη. Τώρα

που βρήκα τον εαυτό μου, σας υπόσχομαι ότι αυτή την αγάπη που μου δείξατε τότε θα την κάνω κανόνα και της δικής μου ζωής και θα προσπαθώ να την δείχνω στους γύρω μου».

Αυτή η παιδαγωγική αγάπη, που βρίσκεται πέρα από λαϊκιστικές υπερβολές ή κατάργηση των ορίων του σεβασμού, είναι κοινό στοιχείο των σχολείων μας και φαίνεται και στους τρόπους **καλλιέργειας της συνειδητής πειθαρχίας** ή ακόμα και της επιβολής ποινών, όταν αυτές είναι απαραίτητες. Έτσι, οι οποιεσδήποτε κυρώσεις στοχεύουν στη μη επανάληψη του παραπτώματος όχι μέσω του εκφοβισμού αλλά μέσα από τη συνειδητοποίηση των αιτίων του και κυρίως των συνεπειών του στους χώρους της ομαδικής σχολικής ζωής. Το παιδί, ακόμα και το πιο μικρό, καταλαβαίνει πότε η τιμωρία επιβάλλεται από έναν στιγμιαίο εκνευρισμό του διδάσκοντος ή από μια έκρηξη θυμού και πότε τιμωρείται από παιδαγωγική αγάπη και με μοναδικό στόχο να καταλάβει το σφάλμα του και να προσπαθήσει σιγά – σιγά να λειτουργεί όχι σαν ένα ανεξέλεγκτο άτομο αλλά ως συνειδητό μέλος μιας ομάδας, της οποίας η πορεία και η απόδοση εξαρτάται και από τη δική του σωστή στάση και συμπεριφορά.

«Να προσπαθείτε να ενεργείτε σπρωγμένοι μόνον από την αγάπη του Θεού και τον ζήλο για τις ψυχές, όταν θα κρίνετε τα παιδιά και θα τα συμβουλεύετε, όταν θα τα προτρέπετε να κάνουν κάτι καλό ή όταν θα προσπαθείτε να τα αποτρέψετε από κάτι κακό. Διότι θα αποκτήσετε περισσότερα από την αγάπη και τη γλυκύτητα παρά με την αυστηρότητα και τις σκληρές επιπλήξεις, τις οποίες να φυλάζετε μόνο για περιπτώσεις ανάγκης, ακόμα και τότε ανάλογα με τον τόπο και τον χρόνο και ανάλογα με τα πρόσωπα». (Αγία Άγγελα)

«Έχετε αισθήματα αγάπης και τρυφερότητας για τα φτωχά παιδιά που πρέπει να εκπαιδεύσετε; Επωφελείστε από την αγάπη που τρέφουν τα παιδιά απέναντί σας, για να τα οδηγήσετε στον Θεό; Εάν έχετε απέναντί τους την αυστηρότητα ενός πατέρα, για να τα αποτρέψετε και να τα απομακρύνετε από την αταξία, οφείλετε επίσης να έχετε την

τρυφερότητα μιας μητέρας, για να τα φέρετε κοντά σας και να τα εκπαιδεύσετε». (Άγιος Ιωάννης – Βαπτιστής Δελασάλ)

«Ένας εκπαιδευτικός που αγαπά τα παιδιά, μπορεί να είναι αυστηρός μαζί τους και να τα επιπλήττει. Γιατί τα παιδιά νιώθουν ότι οι ενέργειές του πηγάζουν από την αγάπη του προς αυτά και όχι από προκατάληψη ή σκληρότητα. Ένας εκπαιδευτικός που αγαπά τα παιδιά, ξέρει να συγχωρεί και να υπομένει. Τους δείχνει την αγάπη του συνέχεια, σε όλα την ίδια, γιατί γνωρίζει ότι η αγάπη είναι ο μόνος τρόπος για να αποδώσει καρπούς το έργο του και ότι μπαίνοντας στη θέση του πατέρα και της μητέρας τους οφείλει να τους προσφέρει την ίδια τρυφερότητα». (Άγιος Μαρκελλίνος Champagnat)

Αυτή η κοινή αξία της παιδαγωγικής αγάπης ιδιαίτερα για το «δύσκολο» παιδί και της συνειδητής πειθαρχίας υλοποιείται στα σχολεία μας με την **καθημερινή παρουσία Παιδαγωγικών Συμβούλων – Ψυχολόγων**, που επιλαμβάνονται των δύσκολων περιπτώσεων, με τη **συνεργασία των εκπαιδευτικών μας με τους Γονείς όλων των μαθητών και ιδιαίτερα των υστερούντων**, με την **εφαρμογή προγραμμάτων κατά του σχολικού εκφοβισμού** και, κυρίως, με την **επικράτηση ενός ξεχωριστού εκπαιδευτικού κλίματος**, όπου κυριαρχούν οι χαμηλοί τόνοι, η αλληλοκατανόηση, η αποφυγή απρεπών εκφράσεων ή προσβλητικών χαρακτηρισμών, με την **επιβράβευση της αριστείας** όχι μόνο στις επιδόσεις στα μαθήματα αλλά στην άμεμπτη συμπεριφορά.

Τα Σχολεία μας όμως διακρίνονται και για τη **συστηματική προσπάθεια που καταβάλλουν, για να καλλιεργήσουν στους μαθητές και στις μαθήτριές τους το συναίσθημα της αγάπης προς τον πάσχοντα συνάνθρωπο, της αλληλεγγύης, της προσφοράς και του εθελοντισμού**. Πιστεύοντας ότι σκοπός της παιδείας δεν είναι μόνον η μόρφωση του νου αλλά και η ευαισθητοποίηση της ψυχής, οι Ιδρυτές επέμειναν ιδιαίτερα στο κοινωνικό έργο των σχολείων :

«Η αλληλεγγύη προς τους αδύναμους δεν είναι ευκαιριακό ή δευτερεύον χαρακτηριστικό του σχολείου αλλά ένα βασικό του χαρακτηριστικό». (Άγιος Ιωάννης – Βαπτιστής Δελασάλ)

«Θα εξακολουθήσουμε να αφιερώνουμε τις δυνάμεις μας στην ανακούφιση των δυστυχισμένων, στην περίθαλψη των αρρώστων και των φτωχών, στην εκπαίδευση των παιδιών και σε όλα τα έργα αγάπης». (Αγία Αιμιλία)

Αυτή η **κοινωνική προσφορά** είναι θεμελιώδες χαρακτηριστικό των σχολείων μας, ισότιμο με το υψηλό εκπαιδευτικό έργο. Αποτελεί βασική πτυχή του Τομέα της Ποιμαντικής και υλοποιείται με ποικίλες δράσεις : με εράνους, με επισκέψεις σε ευαγή ιδρύματα, με εθελοντική σίτιση αστέγων, με οικονομική ενίσχυση ανθρωπιστικών οργανώσεων, με συγκέντρωση τροφίμων και ρουχισμού, με οργάνωση bazaars τα Χριστούγεννα και το Πάσχα, με προγράμματα κατά του φανατισμού και της βίας, αλλά ακόμη και με την εθελοντική συμμετοχή αποφοίτων μας σε διάφορες δραστηριότητες, διδακτικές, κοινωνικές, πολιτιστικές, με τη λειτουργία Σχολής Γονέων κ.λπ. Τα τελευταία μάλιστα χρόνια, έχει ενταθεί το κοινωνικό έργο, καθώς έχουν αυξηθεί οι μορφές της φτώχειας, υλικής, πνευματικής, ηθικής, οι ροές των μεταναστών και των προσφύγων κ.λπ. Θυμάμαι πολλούς μαθητές και μαθήτριες των σχολείων μας που, μετά από επίσκεψη σε κάποιο ορφανοτροφείο, σε Ίδρυμα Φροντίδας Παιδιών με Νοητική Υστέρηση ή σε συσσίτια αστέγων, είπαν ότι έζησαν μια από τις πιο δυνατές και γι' αυτό αξέχαστες εμπειρίες της σχολικής τους ζωής και ότι αργότερα, ως ενήλικοι πολίτες, θα συνέχιζαν να κάνουν τέτοιες επισκέψεις και να προσφέρουν την αγάπη τους στους άλλους που την έχουν ανάγκη.

Χριστιανική πίστη και διαπαιδαγώγηση, αγάπη για το παιδί ως κέντρο του εκπαιδευτικού έργου, κοινωνική προσφορά, αλλά, παράλληλα, **παροχή ολοκληρωμένης** κατά το δυνατόν **εκπαίδευσης**. Ναι μεν διδασκαλία των γνωστικών αντικειμένων που προβλέπονται στο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών του Υπουργείου Παιδείας αλλά και καλλιέργεια των ιδιαίτερων

κλίσεων και των ταλέντων των μαθητών και των μαθητριών μέσα από την εθελοντική συμμετοχή σε Μαθητικές Πολιτιστικές Ομάδες, που ασχολούνται με το θέατρο, τον κινηματογράφο, τον χορό, τις εικαστικές τέχνες, σε χορωδίες, σε αθλητικές ομάδες, σε ομίλους για την αειφορία και την προστασία του περιβάλλοντος, σε Μαραθώνιους που οργανώνονται από διάφορους φορείς με κοινωνικούς στόχους, σε Μαθητικούς Διαγωνισμούς, στο Μοντέλο Ηνωμένων Εθνών και της UNESCO και σε πολλές άλλες δραστηριότητες. Εξαιρετικές είναι και οι εκδηλώσεις που οργανώνουν από κοινού τα σχολεία μας, ενώ αξέχαστη έχει μείνει η σύμπραξη αντιπροσωπειών μαθητών τους στην παράσταση του θρησκευτικού ορατορίου «Παύλος, ο Εθνών Άγγελος» πριν από λίγα χρόνια στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών. Επιπλέον, καλούνται εξειδικευμένοι επιστήμονες, για να μιλήσουν στους μαθητές μας σχετικά με το ερευνητικό τους αντικείμενο, για θέματα επαγγελματικού προσανατολισμού, σεξουαλικής αγωγής κ.λπ.

Ο Ανέστης, άριστος μαθητής, έφυγε από σχολείο μας μετά το τέλος της Α' Λυκείου με μετεγγραφή σε μεγάλο ιδιωτικό σχολείο των Νοτίων Προαστίων της Αθήνας, για να παρακολουθήσει Τμήμα I.B. (International Baccalauréat). Ήταν τόση η αγάπη του για το σχολείο που άφησε, ώστε ερχόταν σε όλες σχεδόν τις βραδινές πολιτιστικές του εκδηλώσεις. Κάποια φορά, τον πήραμε ιδιαίτερα και τον ρωτήσαμε να μας πει πώς βλέπει το σχολείο μας σε σύγκριση με το νέο του σχολείο. Περιμέναμε και ζητήσαμε να ακούσουμε μάλλον τα αρνητικά μας σημεία. Η απάντησή του όμως ήταν η εξής : «Εσείς εδώ βγάζετε ανθρώπους, εκεί βγάζουν *yuppies*. Δεν έχω να σας πω τίποτε άλλο. Ό, τι καταλαβαίνετε από αυτή τη φράση».

Η διαμόρφωση της προσωπικότητας των μαθητών μας από αυτή την ολοκληρωμένη μόρφωση, σε συνδυασμό με τις ανθρωπιστικές αρχές που διέπουν τα σχολεία μας, συμπληρώνεται μέσα από την **καλλιέργεια της ευρωπαϊκής τους ταυτότητας**, παράλληλα με την προβολή των

εθνικών μας παραδόσεων. Θεωρώντας ότι στην κοινωνικοποίηση των εφήβων συμβάλλει μεταξύ άλλων η διεύρυνση των οριζόντων τους, ενθαρρύνουμε τις εκπαιδευτικές ανταλλαγές με αντίστοιχα χριστιανικά σχολεία του εξωτερικού και τη συμμετοχή σε διεθνή εκπαιδευτικά προγράμματα, έτσι ώστε να βιώσουν τις κοινές αξίες που τα διέπουν και να συνειδητοποιήσουν ότι ανήκουν σε μια ευρύτερη οικογένεια εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με παρόμοιο τρόπο λειτουργίας και κοινούς προσανατολισμούς. Άλλωστε, αυτή η επαφή με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα υπάρχει από την ίδρυση των σχολείων μας, όπως φαίνεται από την προσφορά ή την επίσκεψη ξένων Αδελφών στη χώρα μας και από αντίστοιχη επιμόρφωση ή παραμονή Αδελφών και Λαϊκών συνεργατών στο εξωτερικό.

Μια άλλη βασική αρχή των σχολείων μας είναι ότι, ενώ είναι φορείς τόσο μακρόχρονης παράδοσης, παραμένουν συνεχώς **ανοικτά στις εξελίξεις της εποχής μας** και παρακολουθούν και εφαρμόζουν τις νέες τεχνολογίες και τις νέες παιδαγωγικές μεθόδους : χρήση διαδραστικών πινάκων, εφαρμογή καινοτόμων προγραμμάτων και μεθόδων διδασκαλίας, πλήρως εξοπλισμένα Εργαστήρια Φυσικών Επιστημών.

Όλοι μας όμως ξέρουμε ότι το σχολείο, πάνω από την υλικοτεχνική του υποδομή και πάνω από την ιστορία του, είναι οι άνθρωποί του, το προσωπικό του, διδακτικό, διοικητικό, τεχνικό. Στα σχολεία μας επικρατεί – περισσότερο ή λιγότερο – και πρέπει πάντα να επικρατεί **ένα ιδιαίτερο κλίμα μεταξύ των ανθρώπων του, αυτό το οικογενειακό πνεύμα** που εξαρχής επιδίωξαν οι ιδρυτές τους για τους Αδελφούς και τις Αδελφές των Ταγμάτων τους.

«Οι Αδελφοί δεν πρέπει ποτέ να ξεχνούν ότι μπαίνοντας στην κοινότητα ενώνονται σε μια οικογένεια και αναλαμβάνουν την υποχρέωση να αγαπούν ο ένας τον άλλον σαν πραγματικά αδέρφια (Άγιος Μαρκελλίνος Champagnat)

«Η αμοιβαία αγάπη και η ομόνοια όλων σας θα είναι το σίγουρο σημάδι πως βαδίζετε στον σωστό δρόμο». (Αγία Άγγελα)

«Για τους Αδελφούς οι άνθρωποι πρέπει να λένε, όπως έλεγαν για τους πρώτους χριστιανούς: Κοιτάζτε πώς αγαπούν ο ένας τον άλλον». (Άγιος Μαρκελλίνος Champagnat)

Αυτό το οικογενειακό πνεύμα το εξασφαλίζει κυρίως η **προσεκτική διαχείριση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού**, σε ένα περιβάλλον επαγγελματικής ασφάλειας, ειλικρινών και συναδελφικών διαπροσωπικών σχέσεων, σεβασμού των εργαζομένων και τήρησης της ισχύουσας νομοθεσίας. Όλοι εμείς οι εργαζόμενοι στα Ελληνογαλλικά Σχολεία βιώνουμε καθημερινά αυτό το ξεχωριστό κλίμα και προσπαθούμε να δίνουμε τον καλύτερο εαυτό μας. Στην προσπάθειά μας αυτή για διαρκή αυτοβελτίωση μάς βοηθούν τρεις κυρίως παράγοντες : **η απλότητα και η διακριτικότητα των Αδελφών** που υπηρετούν ακόμη στα σχολεία μας, **η συνεχής και συστηματική επιμόρφωση** με την παρακολούθηση ημερίδων, σεμιναρίων και διαλέξεων σχετικών είτε με τα ειδικά θέματα των κλάδων μας είτε με τις εξελίξεις της παιδαγωγικής επιστήμης. Κυρίως όμως μας βοηθάει **η αίσθηση ότι ανήκουμε σε μια ευρύτερη οικογένεια και ότι υπηρετούμε μια κοινή αποστολή που απλώνεται σε όλον τον πλανήτη**. Αυτή η αίσθηση της αποστολής περιορίζει τον ατομισμό και το αίσθημα της αυτάρκειας και ενισχύει τη συνευθύνη, καθώς προσδίδει στο καθημερινό ατομικό μας έργο πολύ μεγαλύτερες διαστάσεις. Πράγματι, είναι εξαιρετικά σημαντικό να ξέρεις ότι συνεχίζεις μια παράδοση αιώνων και ότι συμμετέχεις σε μια αποστολή που, ενώ εκτελείται σε διαφορετικές χώρες, σε ποικίλα περιβάλλοντα, σε ομαλές ή ανώμαλες πολιτικές, οικονομικές ή κοινωνικές συνθήκες, ωστόσο έχει παρόμοιους στόχους, εμφορείται από τα ίδια ιδανικά και τα ίδια οράματα. Γι' αυτό και όταν βρισκόμαστε στο εξωτερικό, για να παρακολουθήσουμε επιμορφωτικά σεμινάρια ή για να επισκεφθούμε με μαθητές μας χριστιανικά σχολεία, νιώθουμε από την πρώτη στιγμή μια έντονη οικειότητα με τους

ξένους συναδέλφους μας και μια αίσθηση ότι υπηρετούμε την εκπαίδευση των παιδιών μέσα από ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς.

Αυτές τις διαστάσεις, αυτή την ευρύτητα της λειτουργίας των σχολείων μας, αυτό το άνοιγμά τους στον κόσμο φανερώνει η **στενή και αρμονική συνεργασία με ποικίλους φορείς**, με τους Συλλόγους Γονέων και Κηδεμόνων αλλά και με την Ομοσπονδία Γονέων των μαθητών των Ελληνογαλλικών Σχολείων και τις Ενώσεις Αποφοίτων, καθώς και ο αμοιβαίος σεβασμός και η συνεργασία με τις τοπικές Εκκλησίες (Ορθόδοξη και Καθολική), τις προϊστάμενες διοικητικές αρχές Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, τις Δημοτικές Αρχές, με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς της χριστιανικής εκπαίδευσης, αλλά κυρίως μεταξύ μας. Άλλωστε, την περαιτέρω βελτίωση αυτής της ήδη στενής συνεργασίας στους κόλπους της Γ.Ι.Ε.Ι.Ε. θα συζητήσουμε κατά ομάδες εργασίας στη συνέχεια της Ημερίδας.

Τέλος, ας μην παραλείψουμε να αναφέρουμε ως κοινό βασικό μας χαρακτηριστικό **τη διδασκαλία της γαλλικής ως πρώτης ξένης γλώσσας με αυξημένο ωράριο κατά παρέκκλιση και την προβολή του γαλλικού πολιτισμού** σε στενή συνεργασία με το Γαλλικό Ινστιτούτο. Αυτή η συμβολή των σχολείων μας στη διάδοση της γαλλικής παιδείας και μέσω αυτής στη σύσφιξη των παραδοσιακά φιλικών σχέσεων της χώρας μας με τη Γαλλία αναγνωρίζεται και από το γαλλικό κράτος, όπως δείχνουν οι επισκέψεις των Γάλλων πρέσβων στα σχολεία μας, η απονομή τιμητικών διακρίσεων της Γαλλικής Δημοκρατίας σε δικούς μας ανθρώπους, Αδελφές, Αδελφούς και εκπαιδευτικούς των σχολείων μας.

Μετά από αυτή την παρουσίαση των βασικότερων κοινών αρχών που διέπουν τα σχολεία μας και υλοποιούνται στο καθημερινό διδακτικό και παιδαγωγικό έργο, θα νόμιζε ίσως κάποιος τρίτος ότι αποτελούμε τον «παράδεισο» της εκπαίδευσης στη χώρα μας και ότι έχουμε επιτύχει τους ιδανικούς χώρους μάθησης, διαμόρφωσης χαρακτήρων και ανθρωπίνων

σχέσεων. Μια τέτοια ακραία θεώρηση δεν είναι ασφαλώς σωστή και θα μπορούσε να οδηγήσει σε ένα ανεπίτρεπτο και αδικαιολόγητο αίσθημα αλαζονείας, αυταρέσκειας και εφησυχασμού. Άλλωστε, γνωρίζουμε πολύ καλά ότι η εκπαίδευση ως διαδικασία, η παιδαγωγική ως επιστήμη και η διδακτική ως μέθοδος αλλά και η αποστολή του επανευαγγελισμού των νέων δεν έχουν όρια, δεν τελειώνουν ποτέ, αλλά μπορούν και οφείλουν συνεχώς να ανανεώνονται, να εμπλουτίζονται, να προχωρούν μπροστά. Επίσης, έχουμε και πρέπει να έχουμε **συνείδηση των αναπόφευκτων ελλείψεων, ατελειών και αδυναμιών μας και της προσπάθειας που πρέπει να καταβάλλουμε για να βελτιωνόμαστε συνεχώς** και να ανταποκρινόμαστε στα μηνύματα των καιρών και στις προσδοκίες των μαθητών, των μαθητριών μας και των γονέων τους. Σε αυτήν όμως την προσπάθεια που είναι διηνεκής, έχουμε ως ισχυρά όπλα το χάρισμα και την πνευματική παρακαταθήκη των ιδρυτών μας, τη μακραίωνη παράδοση, τον σεβασμό, **την αναγνώριση του έργου μας από την ελληνική κοινωνία και όχι μόνον**, αλλά και την αγάπη των χιλιάδων αποφοίτων μας. Πάνω απ' όλα όμως έχουμε όλοι μας τη δική μας αταλάντευτη βούληση να προσπαθούμε συνεχώς να **αυτοβελτιωνόμαστε**, να συνεργαζόμαστε μεταξύ μας και να βλέπουμε την υψηλή μας αποστολή σαν **ένα νέο κάθε φορά ξεκίνημα**, σαν μια καινούργια αρχή.

Όταν πριν από δύο σχεδόν χρόνια έγινε σε αυτόν εδώ τον χώρο, στο Λεόντειο Λύκειο Νέας Σμύρνης, συνάντηση των αποφοίτων του των σχολικών ετών από το 1962 έως το 1985, οι απόφοιτοι του 1962, άνω των 70 ετών πια, ζήτησαν να επισκεφθούν τις αίθουσες όπου έκαναν μάθημα πριν από εξήντα χρόνια και να ξεναγηθούν στον δεύτερο όροφο του κτηρίου, απρόσιτο τότε για τους μαθητές, καθώς εκεί κατοικούσαν οι Μαριανοί Αδελφοί. Όταν ανέβηκαν αγκομαχώντας τη σκάλα και κάθισαν στα θρανία, όλοι έκλαιγαν. Στην ερώτησή μας αν η συγκίνησή τους οφειλόταν στις αναμνήσεις από το σχολείο τους ή στη νοσταλγία των εφηβικών τους χρόνων, απάντησαν όλοι αυθόρμητα και με μια φωνή : «Και στα δύο ! Δεν μπορούμε να ξεχωρίσουμε τα νεανικά μας χρόνια από το σχολείο μας, και τους καθηγητές

μας, όσο αυστηροί κι αν ήταν τότε, τους θυμόμαστε μαζί με τους φυσικούς μας γονείς. Είναι οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος. Και αν κάτι κάναμε και πετύχαμε στη ζωή μας, το οφείλουμε στα ερεθίσματα και στις διδαχές που πήραμε από το σπίτι μας και από το σχολείο μας». Δεν φανταζόμαστε πιο τιμητική για τα σχολεία μας αξιολόγηση από ανθρώπους που έχουν ήδη γνωρίσει πολλά στη ζωή τους, έχουν αποκομίσει πολλές εμπειρίες, έχουν συσσωρεύσει μεγάλη πείρα και, έχοντας αποκτήσει μεγάλη χρονική απόσταση από τα μαθητικά τους χρόνια, διαθέτουν τη νηφαλιότητα και τη σοφία να κρίνουν, να συγκρίνουν και να αξιολογήσουν αντικειμενικά.

Σε αυτή την εισήγηση προσπαθήσαμε να φέρουμε στο μυαλό μας τις αρχές που μας ενώνουν και, όπως είδαμε, αυτές είναι πάμπολλες. Ας κλείσουμε με τα λόγια του Αγίου Μαρκελλίνου Champagnat προς τους Μαριανούς Αδελφούς, λόγια που έχουν πει με διαφορετικές λέξεις και οι άλλοι Άγιοι Ιδρυτές των σχολείων μας προς τους συνεχιστές του έργου τους :

«Αν επρόκειτο να διδάζουμε μονάχα τις ανθρώπινες επιστήμες στα παιδιά, δεν θα χρειάζονταν Αδελφοί, θα επαρκούσαν οι δάσκαλοι. Αν δεν διεκδικούσαμε τίποτα περισσότερο από τη θρησκευτική μόρφωση, θα ήμασταν απλοί κατηχητές. Ο στόχος μας αποβλέπει στην ολοκληρωμένη μόρφωση, γιατί θέλουμε να είμαστε ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΙ · δηλαδή να διδάσκουμε στα παιδιά τα καθήκοντά τους, να τα καθοδηγούμε στην εφαρμογή τους, να τους μεταδίδουμε το πνεύμα και τα αισθήματα του χριστιανισμού, τις αρετές του χριστιανού και του καλού και χρηστού πολίτη».

Σας ευχαριστούμε πολύ για την προσοχή σας.-